

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/167/148/94

WYDATKI NA SZKOLNE POTRZEBY DZIECI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Spis treści:

I. Wydatki na szkolne potrzeby dzieci przed rozpoczęciem roku szkolnego	1
II. Przewidywane dalsze wydatki związane z nauką szkolną	4
III. Łączne wydatki na potrzeby związane z rozpoczęciem przez dzieci nauki szkolnej	5
IV. Czy nauka szkolna powinna być bezpłatna?	7
V. Podsumowanie	10

Koniec sierpnia i pierwsze dni września to tradycyjnie już okres wyposażania dzieci w podręczniki oraz inne materiały i przybory niezbędne w nauce szkolnej. Dlatego też w cyklicznym sondażu¹, przeprowadzonym we wrześniu, respondentom mającym dzieci w wieku szkolnym zadaliśmy pytania dotyczące kosztów, jakie ponieśli na ten cel. Otrzymane wyniki pozwalają oszacować te koszty jedynie ogólnie, z uwzględnieniem ich zróżnicowania w podstawowych grupach społeczno-demograficznych, ponieważ badanie nie dotyczyło wyłącznie tego zagadnienia. Niemożliwe natomiast jest ustalenie różnic w wydatkach, jakie wiążą się z nauką w szkołach różnego typu (podstawowych, ponadpodstawowych) oraz w szkołach państwowych, społecznych i prywatnych. Uzyskanie odpowiedzi na tego rodzaju pytania wymagałoby przeprowadzenia odrębnego, specjalnie w tym celu zaplanowanego, badania.

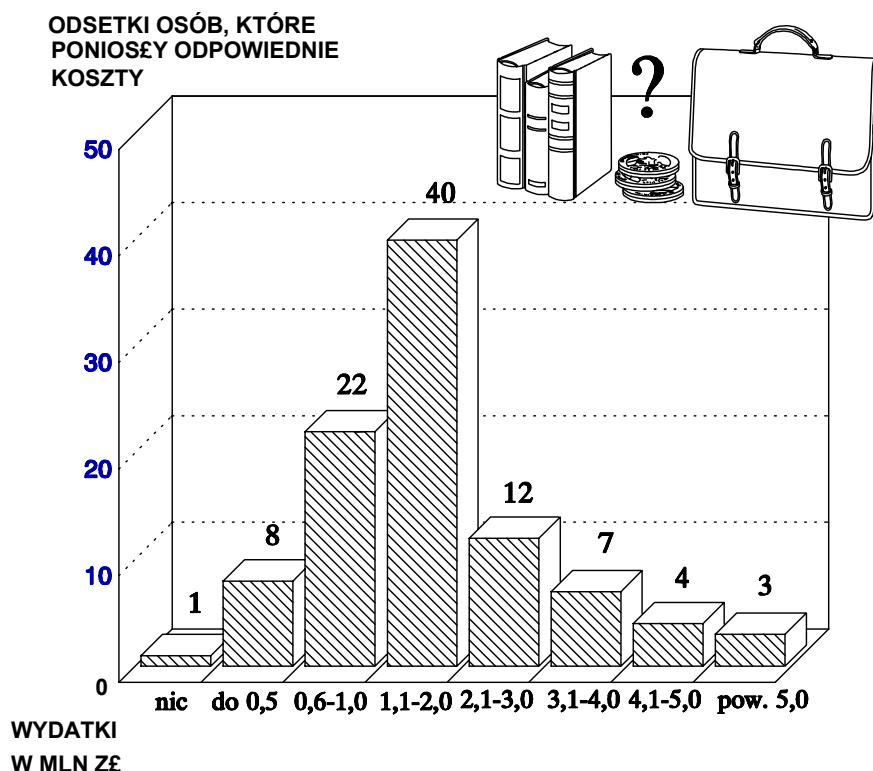
I. Wydatki na szkolne potrzeby dzieci przed rozpoczęciem roku szkolnego

Respondenci mający dzieci w wieku szkolnym przed rozpoczęciem roku szkolnego wydali średnio 2 mln 072 tys. 560 złotych. Rozkład wydatków według wysokości kwot przedstawiono na rys. 1.

---

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (52) przeprowadzono w dniach 2-5 września '94 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków (N = 1219). Pytanie dotyczące wydatków na potrzeby szkolne zadano wyłącznie respondentom mającym dzieci w wieku szkolnym, tj. uczące się w szkołach podstawowych, zawodowych lub średnich (N = 413).

RYS. 1. ILE MNIEJ WIĘCEJ PIENIĘDZY PRZEZNACZYŁ(A) PAN(I) NA SZKOLNE WYDATKI SWOICH DZIECI (SWOJEGO DZIECKA) W ZWIĄZKU Z ROZPOCZĘCIEM NOWEGO ROKU SZKOLNEGO?

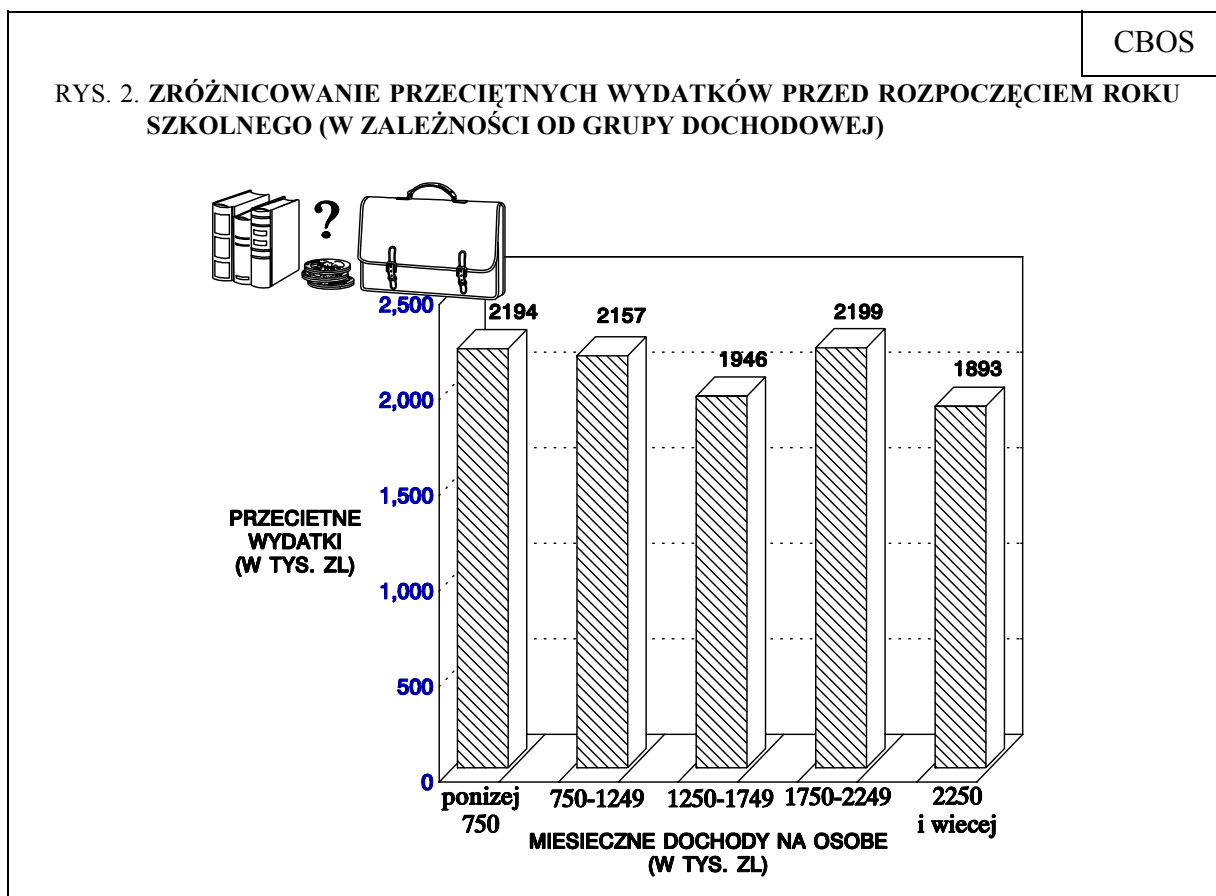
Z danych przedstawionych na rysunku wynika, że najwięcej respondentów (40%) mających dzieci w wieku szkolnym na przygotowanie ich do szkoły poniosło koszty w wysokości od 1 do 2 mln złotych, natomiast niemal co trzeci - od 0,5 mln do 1 mln złotych. Ogółem ponad dwie trzecie ankietowanych rodziców przed rozpoczęciem roku szkolnego wydało do 2 mln złotych.

Największe kwoty wymieniali rolnicy (około 2 600 tys. zł)², prywatni przedsiębiorcy i osoby ze średnim wykształceniem (2 400 tys. zł), najmniejsze zaś - mieszkańcy wielkich miast

² Średnie kwoty zaokrąglono do 100 tys. zł

(około 1 500 tys. zł) oraz osoby z wyższym wykształceniem (1 700 tys. zł). Niewątpliwie respondenci z wyższym wykształceniem (mieszkający przeważnie w dużych miastach) mają większe szanse rozłożenia zakupów w czasie oraz skorzystania z szerszej i bardziej zróżnicowanej (także cenowo) oferty handlowej, podczas gdy mieszkańcy wsi i małych miasteczek, mając pod tym względem znacznie mniejsze możliwości, wydają się bardziej zapobiegliwi.

Pewnym zaskoczeniem jest fakt, iż czynniki te odegrały większą rolę w różnicowaniu przeciętnych wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego niż zamożność, mierzona średnim dochodem na jednego członka rodziny. Jak wynika z danych przedstawionych na rys. 2, różnice w przeciętnych wydatkowanych kwotach są tu nieco mniejsze, a ich wielkość nie jest w prosty sposób powiązana ze zróżnicowaniem dochodów.

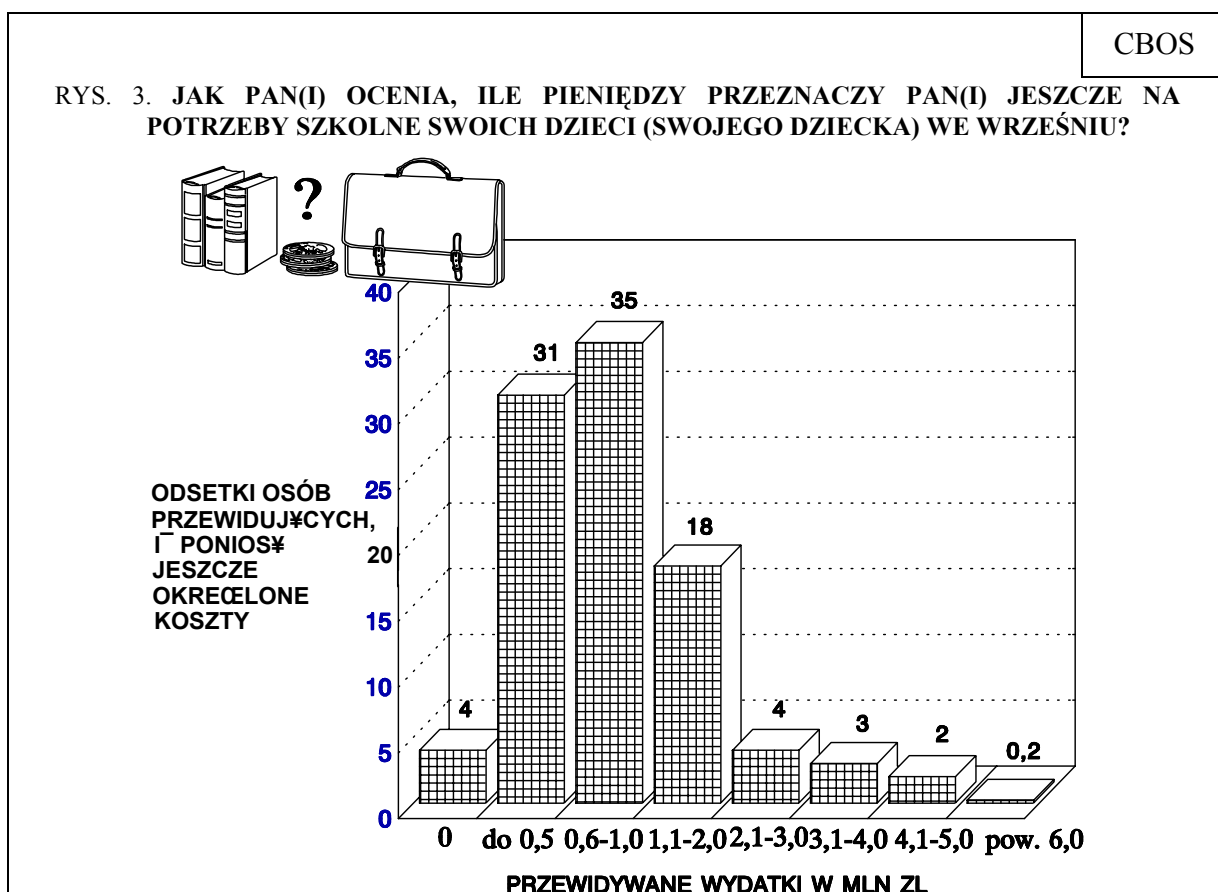
Co więcej, wbrew temu, czego można by oczekiwać, w rodzinach najuboższych średnie wydatki okazały się wyższe niż w rodzinach o stosunkowo wysokim poziomie zamożności.

Świadczy to o traktowaniu przez rodziców potrzeb związanych z edukacją dzieci jako priorytetowych, a więc takich, które należy zaspokoić bez względu na mniej lub bardziej korzystną sytuację materialną.

II. Przewidywane dalsze wydatki związane z nauką szkolną

Koszty poniesione przez rodziców przed rozpoczęciem roku szkolnego nie wyczerpują wszelkich wydatków związanych z nauką szkolną dzieci. Części niezbędnych zakupów można bowiem dokonać także (lub dopiero) po rozpoczęciu nauki, gdy szkoły skonkretyzują ostatecznie swoje wymagania co do wyposażenia uczniów.

Spójrzmy zatem, jak kształtują się przewidywania respondentów dotyczące kosztów, jakie będą musieli jeszcze ponieść w najbliższym czasie.

Badani rodzice przewidują, że sumy przeznaczone na planowane wydatki szkolne będą nieco niższe od kosztów dotychczas poniesionych. Przeciętnie bowiem liczą się z wydaniem dodatkowo 1 mln 147 tys. 750 złotych. Dwie trzecie respondentów (66%) oczekuje wydatków rzędu 0,5 mln do 1 mln złotych. Łącznie 84% badanych sądzi, że we wrześniu wyda na ten cel nie więcej niż 2 mln złotych.

Wśród tych, którzy spodziewają się wydać najwięcej, przeważają respondenci z małych miast oraz osoby z wyższym wykształceniem (przeciętnie około 1 300 tys. zł), czyli - w tym ostatnim przypadku - ci, którzy jak dotąd wydali stosunkowo najmniej. Należy sądzić, iż są to w większości wydatki odłożone, a więc takie, których z różnych przyczyn nie można było zrealizować (lub nie trzeba było realizować) wcześniej.

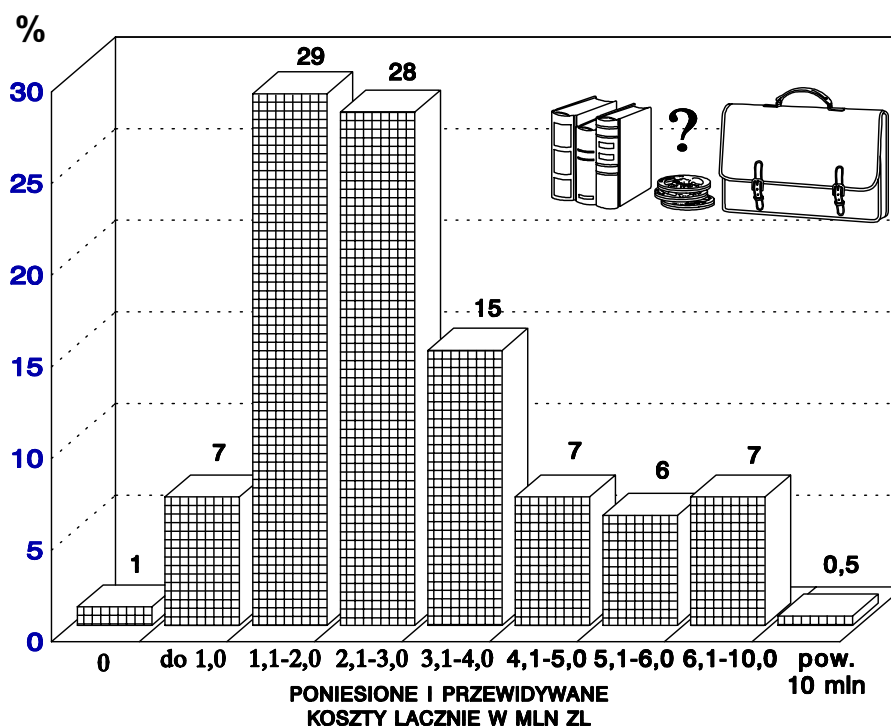
Co ciekawe, mieszkańcy wielkich miast, którzy wydali najmniej przed rozpoczęciem roku szkolnego, spodziewają się także najmniejszych wydatków we wrześniu (średnio 900 tys. zł). Jak już wspomniano, jest to zapewne spowodowane większą podażą i większymi możliwościami wyboru tańszych przyborów i pomocy szkolnych, choćby na licznie organizowanych w tym okresie giełdach i kiermaszach.

III. Łączne wydatki na potrzeby związane z rozpoczęciem przez dzieci nauki szkolnej

Spróbujmy podsumować kwoty, które prawdopodobnie wydadzą badani przez nas rodzice, mający dzieci w wieku szkolnym. Okazuje się, że przeciętnie wydatki te wyniosą łącznie 3 mln 226 tys. złotych, co jest kwotą niebagatelną zważywszy na wysokość średniej płacy w gospodarce społecznej.

Z danych przedstawionych na rys. 4 wynika, że ponad trzy czwarte (79%) rodziców wyda w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do 4 mln złotych. Natomiast tylko 1% respondentów potraktowało poważnie twierdzenie o bezpłatnej oświacie publicznej w Polsce, nie przeznaczając na ten cel żadnych środków finansowych (należy mieć nadzieję, że środki te zostały przekazane przez odpowiednie instytucje społeczne).

RYS. 4. ŁĄCZNE KOSZTY (PONIESIONE I PRZEWDYWANE) NA SZKOLNE POTRZEBY DZIECI

Wydatki na szkolne potrzeby dzieci traktowane są przez rodziców jako całkowicie niezbędne. Z tego zapewne powodu średnie koszty poniesione na edukację dzieci w rodzinach o najniższych dochodach na osobę, często poniżej minimum socjalnego, i - jak należy przypuszczać - z relatywnie wyższą liczbą dzieci w rodzinie, niewiele się różnią od średniej wydatków w rodzinach o najwyższych dochodach.

Podstawowe wydatki związane z nauką dzieci, m.in. na podręczniki, zeszyty, przybory szkolne, traktowane są przez nasze społeczeństwo jako obligatoryjne, bez względu na takie wyznaczniki, jak wykształcenie, grupa społeczno-zawodowa, dochody i warunki materialne.

Zróznicowanie w wydatkach na edukację dzieci zaobserwować można dopiero w przypadku zajęć dodatkowych, takich jak koła zainteresowań, nauka języków obcych, zespoły artystyczne. Udział dzieci i młodzieży z rodzin zamożnych, o wyższym wykształceniu i statusie społeczno-zawodowym rodziców, jest w tego typu formach zajęć znacząco wyższy³.

Nie w pełni zgodne z rzeczywistością jest zatem przekonanie, że oświata w Polsce jest bezpłatna. Wydatki związane z nauką szkolną dzieci i młodzieży stanowią bowiem poważne obciążenie, często niewspółmierne do realnych możliwości budżetów większości polskich rodzin.

Jak zatem być powinno? Czy nauka szkolna powinna być całkowicie bezpłatna? Spójrzmy na koniec, co sądzą o tym nasi respondenci. Ich opinie skonfrontujemy z wysokością poniesionych kosztów.

IV. Czy nauka szkolna powinna być bezpłatna?

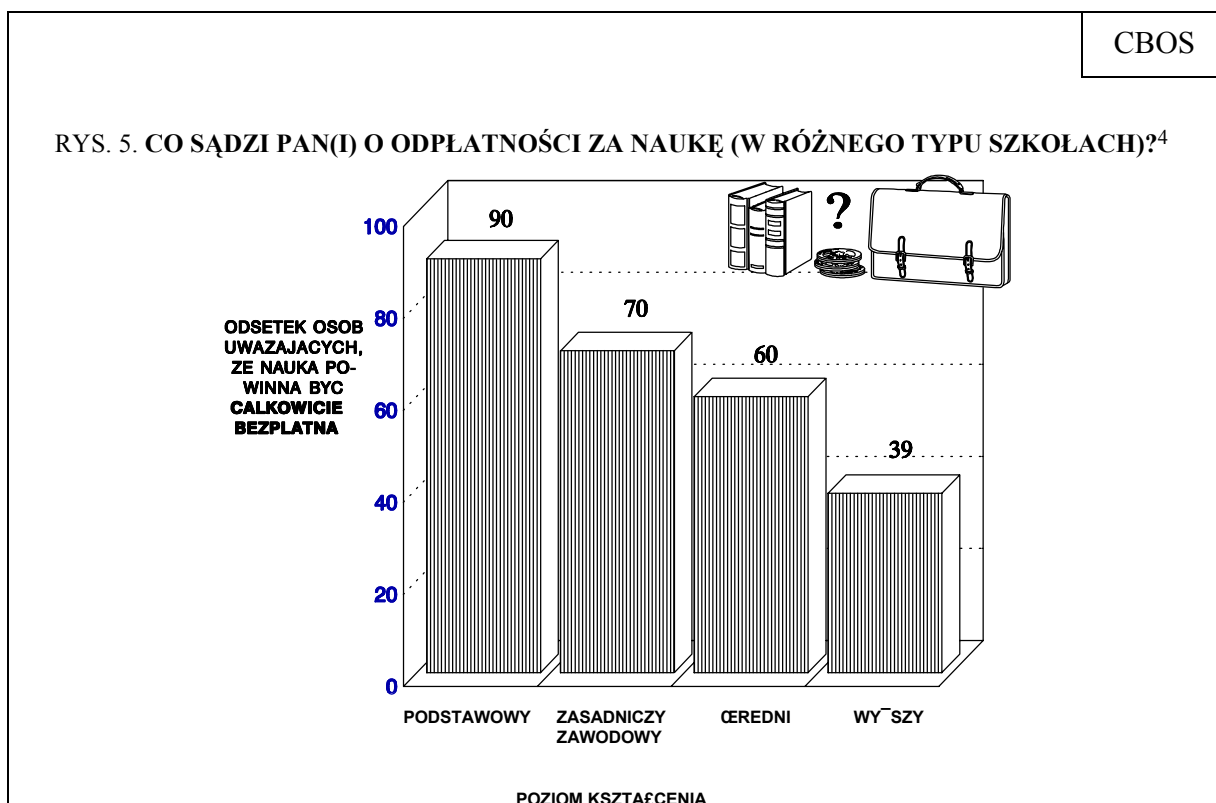
Prawie powszechna (90%) jest opinia, że nauka w szkołach podstawowych powinna być całkowicie bezpłatna. Najczęściej uważają tak osoby o najniższych dochodach, negatywnie oceniające swoją sytuację materialną (94%) oraz ludzie młodzi w wieku do 24 lat (93%); stosunkowo najrzadziej zaś prywatni przedsiębiorcy (83%) i badani w wieku od 55 do 64 lat (84%).

Odsetki osób skłonnych zaakceptować całkowitą odpłatność są we wszystkich przypadkach tak znikome, iż praktycznie można je pominąć.

Możliwość częściowej odpłatności za naukę akceptowana jest tym częściej, im wyższego szczebla kształcenia dotyczy. W przypadku szkół wyższych już tylko 39% badanych uważa, iż powinna ona być bezpłatna. Jest oczywiste, że wśród respondentów mających na utrzymaniu dzieci w wieku szkolnym jest mniej zwolenników płacenia za naukę (bez względu na poziom kształcenia) niż wśród osób bezdzietnych.

---

³ Por. komunikat CBOS "Konsumpcja i aktywność kulturalna młodzieży", lipiec '94.

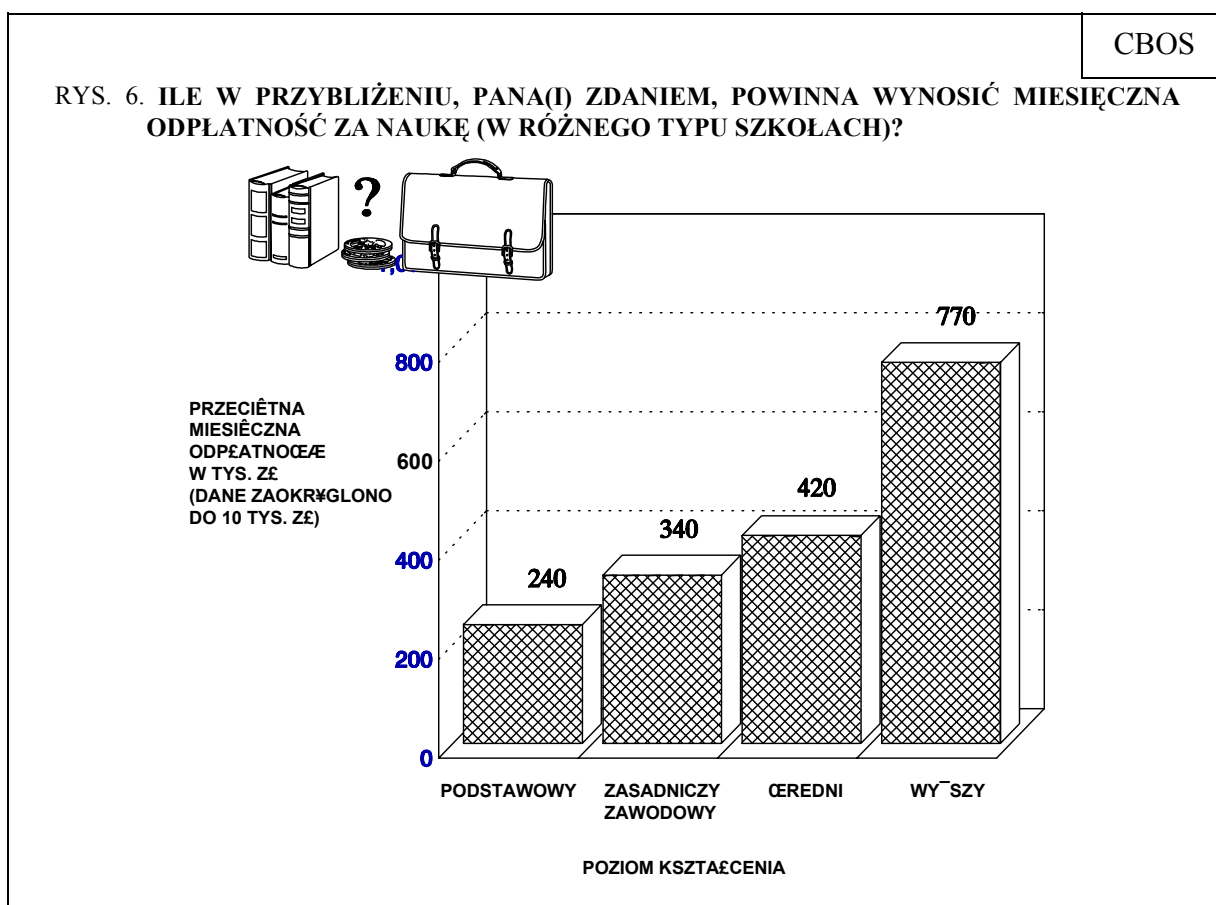

Osoby, które twierdzą, iż rodzice powinni częściowo pokrywać koszty związane z nauką szkolną swoich dzieci, uważają, że wysokość opłat powinna być związana z poziomem kształcenia.

Podczas gdy w szkołach podstawowych przeciętna, miesięczna odpłatność winna wynosić niespełna ćwierć miliona złotych, a w szkołach średnich 420 tys. złotych, to studenci wyższych uczelni powinni płacić za możliwość studiowania już 770 tys. złotych miesięcznie. Stawki wymieniane przez respondentów są w istotny sposób związane z ich zamożnością, miejscem zamieszkania i poziomem wykształcenia. Badani o najniższych dochodach, mieszkańcy wsi oraz osoby z wykształceniem podstawowym deklarują niższe opłaty (we wszelkiego typu szkołach) niż

⁴Pytanie to zadano wszystkim respondentom (N=1217).

respondenci mający wysokie dochody, mieszkańcy dużych miast i osoby z wyższym wykształceniem.

Nie zaobserwowano istotnej statystycznie korelacji między wielkością deklarowanych miesięcznych opłat za naukę a wielkością zarówno już poniesionych, jak i przewidywanych kosztów związanych z rozpoczęciem roku szkolnego⁵.

Stwierdzono natomiast istotne zróżnicowanie przeciętnych wydatków między osobami o odmiennych poglądach na odpłatność za naukę w szkołach podstawowych. Okazało się bowiem, iż ci spośród badanych, którzy uważają, że nauka w szkołach podstawowych powinna być bezpłatna, wydali przed rozpoczęciem roku szkolnego średnio 2 mln 153 tys. złotych, podczas gdy

⁵ Współczynniki korelacji liniowej (r) osiągały w tym przypadku wartość od 0,047 do 0,112.

respondenci akceptujący jej częściową odpłatność wydali w tym samym czasie tylko 1 mln 297 tys. złotych. Zależność ta wystąpiła także w odniesieniu do kosztów przewidywanych, w związku z czym przeciętne, łączne koszty (już poniesione i przewidywane) wynoszą w obu rozpatrywanych grupach odpowiednio: 3 mln 355 tys. złotych i 2 mln 219 tys. złotych⁶.

Na podstawie zgromadzonych danych trudno jednoznacznie wyjaśnić przyczynę wystąpienia tych różnic. Nie można wykluczyć nawet takiej możliwości, że poniesione już (i przewidywane) dość wysokie koszty związane z rozpoczęciem roku szkolnego, wpłynęły na opinię respondentów o odpłatności za naukę szkolną.

Najprawdopodobniej jednak mamy tu do czynienia ze splotem co najmniej kilku, wzajemnie powiązanych, czynników warunkujących, wśród których niebagatelną rolę odgrywa miejsce zamieszkania (różnicujące dostępność niezbędnych przyborów i podręczników szkolnych) oraz zamożność (różnicująca - jak się okazało - nie tyle poziom wydatków, ile raczej ich dotkliwość). Wielce istotną zmienną, wpływającą bezpośrednio na wielkość wydatków (zakresu jej oddziaływania - ze względu na brak odpowiednich danych - nie udało się ustalić) jest też liczba dzieci w wieku szkolnym pozostających na utrzymaniu badanych osób.

V. Podsumowanie

- Przed rozpoczęciem roku szkolnego średnie koszty poniesione przez osoby mające dzieci w wieku szkolnym wyniosły około 2 mln złotych.
- Przewidywane, średnie koszty, jakie zostaną poniesione już po rozpoczęciu nauki, wynoszą w przybliżeniu 1 mln 150 tys. złotych.
- Przeciętna rodzina, mająca dzieci w wieku szkolnym, przeznaczy na ich potrzeby związane z rozpoczęciem roku szkolnego średnio 3 mln 200 tys. złotych.

---

⁶ Istotność statystyczną różnic między opisywanymi średnimi (na poziomie $\alpha \leq 0,05$) stwierdzono odnosząc je do dwustronnego testu t-Studenta.

- Wydatki na szkolne potrzeby dzieci traktowane są przez rodziców jako konieczne, o czym świadczy fakt, iż koszty poniesione przez osoby o najniższych dochodach nie odbiegają znacznie od analogicznych kosztów osób o wysokich dochodach.
- Aprobata częściowej odpłatności za naukę występuje tym częściej, im wyższego poziomu kształcenia dotyczy. Płacenie za naukę w szkołach podstawowych akceptuje zaledwie 8% badanych, na wyższych uczelniach zaś - ponad połowa (56%).
- Zdaniem respondentów, także wysokość opłat za naukę powinna być zróżnicowana w zależności od poziomu kształcenia (w szkołach podstawowych - średnio 240 tys. złotych, w szkołach wyższych - średnio 770 tys. złotych miesięcznie).
- Osoby, które uważają, że nauka w szkołach podstawowych powinna być bezpłatna, przewidują, iż wydadzą na potrzeby dzieci związane z rozpoczęciem roku szkolnego, przeciętnie o 1 mln 136 tys. złotych więcej niż osoby akceptujące odpłatność nauki na podstawowym szczeblu kształcenia.
- Wydatki na szkolne potrzeby dzieci uwarunkowane są przez co najmniej kilka wzajemnie ze sobą powiązanych czynników, wśród których istotną rolę odgrywa m.in. miejsce zamieszkania i status społeczno-ekonomiczny rodziców.

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Wydatki na szkolne potrzeby dzieci; 1 - zrealizowane przed rozpoczęciem roku szkolnego; 2 - przewidywane po rozpoczęciu roku szkolnego; 3 - suma wydatków

	1		2		3	
	Liczba osób	Średnia	Liczba osób	Średnia	Liczba osób	Średnia
Ogółem	408	2073	400	1148	396	3226
Płeć						
Mężczyźni	197	2072	192	1162	190	3220
Kobiety	211	2073	209	1135	206	3230
Wiek						
25-34	77	1861	74	884	74	2729
35-44	219	2269	217	1233	213	3536
45-54	85	1862	82	1155	82	2972
55-64	24	1752	24	1035	24	2787
65 lat i więcej	3	1642	3	2387	3	4029
Miejsce zamieszkania						
Wieś	147	2226	144	1145	144	3373
Miasto do 20 tys.	47	2030	46	1194	46	3238
od 21 do 100 tys.	91	2170	91	1286	91	3456
101-500 tys.	79	1998	76	1090	74	3019
501 tys.i więcej mieszk.	44	1526	43	902	41	2529
Region						
Północny	39	1911	37	1078	37	2908
Zachodni	38	2279	37	1323	37	3571
Środkowozachodni	61	1937	63	1029	61	2996
Środkowy	81	1993	77	1219	77	3282
Wschodni	56	2589	57	1174	56	3776
Południowo-wschodni	56	2189	55	1113	56	3289
Południowo-zachodni	76	1776	73	1126	73	2875
Wykształcenie						
Podstawowe	86	1965	87	1077	86	3043
Zasadnicze zawodowe	135	1959	132	1063	131	3011
Średnie	142	2372	138	1237	136	3641
Wyższe	45	1672	43	1266	43	2929
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	35	1892	36	949	34	2823
Prac.umysł.niż.szczebła	67	1983	64	1324	64	3381
Pracownicy fiz.-umysł.	26	2126	24	1299	24	3365
Robotnicy wykwalifikowani	66	2211	66	1008	66	3219
Robotnicy niewykwalifik.	41	1893	39	1207	39	3095
Rolnicy	48	2644	47	1221	47	3841
Prywatni przedsiębiorcy	24	2386	23	1294	21	3723
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	52	1671	52	1046	52	2724
Bezrobotni	25	1919	25	1139	25	3057
Gospodynie domowe i inni	23	2034	24	1071	23	3107
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys.zł	62	2194	62	1227	62	3438
750 tys. - 1249 tys.	110	2157	113	1190	110	3360
1250 tys. - 1749 tys.	83	1946	79	956	79	2862
1750 tys. - 2249 tys.	68	2199	69	941	67	3150
2250 tys. i powyżej	73	1893	67	1490	67	3413
Ocena własnych war. mater.						
Złe	174	2078	169	1144	169	3239
Średnie	165	2132	165	1098	161	3177
Dobre	69	1918	66	1283	66	3214
Zainteresowanie polityką						
Duże	44	2524	44	1358	44	3858
Średnie	192	2008	186	1154	186	3177
Małe lub żadne	172	2029	171	1088	167	3115
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	12	1454	12	752	12	2207
Raz w tygodniu	222	2130	223	1149	220	3279
Kilka razy w roku	129	2222	123	1288	122	3559
W ogóle nie uczestniczy	44	1508	41	848	41	2274
Poglądy polityczne						
Lewica	83	1982	81	1107	81	3098
Centrum	129	2316	123	1135	123	3460
Prawica	86	1989	88	1255	85	3269
Trudno powiedzieć	109	1920	108	1109	106	3019

Tabela 2. Ile w przybliżeniu powinna wynosić miesięczna odpłatność za naukę w szkołach:

	podstawowych		zasadniczych zawodow.		średnich		wyższych	
	Średnia	Liczba osób	Średnia	Liczba osób	Średnia	Liczba osób	Średnia	Liczba osób
Ogółem	240	90	342	273	422	377	766	577
Płeć								
Mężczyźni	244	48	328	150	441	202	809	300
Kobiety	236	42	360	123	399	174	720	277
Wiek								
do 24 lat	364	9	263	44	333	63	633	89
25-34	242	18	448	56	487	72	823	109
35-44	268	20	348	66	415	93	814	140
45-54	335	9	428	26	464	39	818	73
55-64	181	25	298	46	403	58	725	92
65 lat i więcej	139	10	256	35	439	51	750	73
Miejsce zamieszkania								
Wieś	224	24	267	82	386	107	686	190
Miasto do 20 tys.	174	8	370	36	393	55	751	78
od 21 do 100 tys.	237	22	350	62	445	90	800	126
101-500 tys.	272	21	409	64	442	80	816	111
501 tys.i więcej mieszk.	260	15	355	29	459	45	855	72
Region								
Północny	198	12	310	34	372	42	683	63
Zachodni	101	13	305	41	308	59	672	80
Środkowozachodni	235	8	249	37	318	62	622	91
Środkowy	261	16	395	37	527	53	993	89
Wschodni	279	11	289	36	446	43	773	73
Południowo-wschodni	318	11	422	37	473	47	776	74
Południowo-zachodni	279	20	397	52	511	69	806	106
Wykształcenie								
Podstawowe	175	22	284	62	400	79	707	137
Zasadnicze zawodowe	264	30	370	85	444	117	746	165
Średnie	234	29	342	97	413	140	798	215
Wyższe	336	9	383	30	428	41	837	61
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	369	9	352	25	382	35	771	49
Prac.umysł.niż.szczębla	272	10	396	32	449	39	861	73
Pracownicy fiz.- umysł.	266	3	634	10	545	18	849	28
Robotnicy wykwalifikowani	257	11	344	37	387	50	758	75
Robotnicy niewykwalifik.	260	8	297	17	463	24	824	34
Rolnicy	287	5	243	16	346	16	772	35
Prywatni przedsiębiorcy	148	6	458	18	535	22	991	31
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	158	33	290	83	387	110	689	160
Uczniowie i studenci	150	1	224	12	344	18	530	25
Bezrobotni	375	2	356	14	501	26	797	38
Gospodynie domowe i inni	1034	1	450	9	460	18	724	29
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 750 tys.zł	158	2	167	14	312	24	679	46
750 tys. - 1249 tys.	172	12	349	41	384	60	645	97
1250 tys. - 1749 tys.	206	18	323	50	366	70	735	109
1750 tys. - 2249 tys.	252	17	346	49	417	66	824	111
2250 tys. i powyżej	276	39	377	108	496	142	844	196
Ocena własnych war. mater.								
Złe	202	16	319	66	350	108	671	204
Średnie	200	53	328	142	408	179	771	250
Dobre	367	22	395	65	535	89	912	123
Zainteresowanie polityką								
Duże	352	10	303	29	400	42	714	69
Średnie	279	40	386	131	480	183	842	269
Małe lub żadne	175	40	300	113	357	152	696	239
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	465	6	463	18	504	21	773	32
Raz w tygodniu	226	49	313	129	381	186	723	298
Kilka razy w roku	189	20	325	88	419	120	736	174
W ogóle nie uczestniczy	263	15	423	37	557	48	1027	71
Poglądy polityczne								
Lewica	197	12	300	45	477	68	838	114
Centrum	271	36	382	102	419	143	770	203
Prawica	260	27	339	61	427	81	769	125
Trudno powiedzieć	162	14	312	65	376	84	696	135